

R

HÁLDI KÖNYVTÁR
SZ 3869-2
KÖNYVTÁR

VEZÉNYSZAVAK

A

M. KIR. GYALOG ÉS LOVAS CSENDŐRSÉG SZÁMÁRA.

Összeállítva :

a magyar kir. honvéd gyalogság gyakorlati szabályzat (E—5 terv), gyakorlati szabályzat a m. kir. honvéd lovasság (E 6-a) kardvivási vezérfonal (Cs—9) és Torna utasítás (E—4) alapján.

NEGYEDIK ÁTDOLGOZOTT KIADÁS.

MINDEN JOG FENNTARTVA.

NYOMATJA ÉS KIADJA
SZÁMMERIMRE
CSENDŐRSÉGI NYOMTATVÁNY SZÁLLÍTÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR.

Előszó.

Az 1912. évben gyakorlati használatra kiadott **E—5.** jelzetű „Tervezett **Gyakorlati szabályzat** a m. kir. honvéd gyalogság számára“ című hivatalos könyv szükségessé tette, hogy a tartalmában immáron elévült „**Vezényszó**“ füzetecske átdolgoztassék, továbbá ezzel tódult előtérbe szükségessége annak is, hogy a **Század gyakorlatok** legszükségesebb vezényszavai ezen újabb kiadványba beállitassanak annak indokából, hogy újabb időben a csendőrségnek mint sűrűebb összpontosításakor a tömegkezelésnél erre mintegy nélkülözhetlenül szükség van.

Végül a lovas őrsök tömeges felállítására való tekintettel a „**Lovasságivezényszavak**“ is felvételtek.

Székesfehérvár, 1912. december hó.

* * *

A.)

S o r g y a k o r l a t.

- 1.) **Állás.**
- 2.) **Fővetések, testfordulatok és testhelyzetek.**
- 3.) **Mozgás.**
 - Menet általában.
 - Arcvonal-menet.
 - Oldalmenet.
 - Húzódás.
 - Kanyarodás.
- 4.) **Igazodás.**
- 5.) **Fegyverfogások és fogások a kézzel.**
- 6.) **Töltés és tüzelés sorban, disztüz.**

1.) **Állás.**

N. csendőr középember! Sorba!

Pihenj!

Vigyázz!

Oszolj!

Sorba!

Nyitódj! („lépésre nyitódj! vagy támpont . . .

Nyitódj!)

Zárkózz!

2. Fővetések, testfordulatok és test helyzetek.

(Az egyes csendőr kiképzésénél a „Sor“ szó, ha az a vezényszóban előfordul elhagyandó.)

Sor jobbra — nézz! Vi-gyázz!

Sor balra — nézz! Vi-gyázz!

Jobbra — át! Balra — arcz!

Balra — át! Jobbra — arcz!

Fél-jobb! Egye-nest!

Fél-bal! Egye-nest!

Hátra — arcz! Hátra — arcz!

Térdre! Fel!

Feküdj! Fel!

Leülni! Fel!

3.) Mozgás.

A menet általában.

A mit mindig a legénység által érthető nyelven és módon kell parancsolni, az a szabályzatban (vezényszó füzetben) alá van huzva. Ilyenek különösen: a távolság, az irány, a hely, tüzetesebb megjelölése és a céltárgy.

A menet gyorsasága (üteme) percenként: „lépés“-ben 115, „futólépés“-ben 160 lépés. — A lépés hossza átlag „lépés“-ben 75 cm. „futólépés“-ben 80 cm. Fállépés hosszúságu lépést „rövid lépés“-nek nevezzük.

Ha valamely vezényszónál „Irány . . .!“ zárjel között van, akkor az csak az esetben vezénylendő, ha szükséges.

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj- Irány balra (közép v. utánam)!

Sor — állj! Térdre! (v. Feküdj!)

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!

Rövid lé-pést! Teljes lé-pést!

Vált lé-pést!

Ne tarts lépést! — Lépést — tarts!

Sor — állj!

Sor hátra — lépj! Sor — állj!

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!

Futólé-pést sor in-dulj! Sor — állj!

Futólé-pést (Irány . . .!) sor in-dulj!

Térdre! (v. Feküdj!) Fel!

Váll-ra!

Menet! sor in-dulj!

Sor jobbra — nézz! Vi-gyázz!

Sor balra — nézz! Vi-gyázz!

Suly-ba! Váll-ra!

Szuronyt fel!

Szuronyt — szegezz!

Suly-ba!

Szuronyt — le!

Váll-ra!

Sor — állj!

(Kardot — ránts!)

(Kardot — rejts!)

Arcvonal-menet.

Menet! (Irány . . . !) Sor in-dulj! Irány
balra (közép!)

Myitódj! Zárkózz!

Sor — állj!

(„Nyitódj!“ „Zárkózz!“-nál menetközben a Támpont egyenest menetel a többiek élénken lépve veszik fel az elrendelt térközt.)

Oldalmenet.

(Álló helyből.)

Jobbra — **át!** Menet! (Irány . . . !) Sor
in-dulj! Balra visszakozz!

Balra — **át!** Menet! (Irány . . . !) Sor
in-dulj! Jobbra visszakozz!

Jobbra — **át!** Menet! (Irány . . . !) Sor
in-dulj! Balra — **arc!** Sor — állj!

Balra — **át!** Menet! (Irány . . . !) Sor
in-dulj! Jobbra — **arc!** Sor — állj!

(Oldalmenet alatt „Balra (Jobbra) arc“ vezényszóra a sor — ha „zárkózz“ nem vezényeltetik — nyitódva marad.)

Egész fordulat után az élre való fejlődés álló helyből a következő:

Jobbra — **át!** (Irány . . . !) Fejlődni! fél-
bal! In-dulj!

Balra — **át!** (Irány . . . !) Fejlődni! fél-
jobb! In-dulj!

(Menetközben.)

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!
 Jobbra — át! (Irány . . .!) Balra —
 visszakozz!

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!
 Balra — át! (Irány . . .!) Jobbra —
 viszakozz!

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!
 Balra — **arc!** Zárkozz!

Sor — **állj!**

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!
 Jobbra — **arc!**

Sor — **állj!** (Zárkozz!)

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!
 Jobbra — át!

(Irány . . .!) Fejlődni! fél-bal! Él —
állj! (Térdre v. feküdj v. Teljes lé-pést!)

Menet! (Irány . . .!) Sor in-dulj!
 Balra — át!

(Irány . . .!) Fejlődni! fél-jobb! Teljes
 lé-pést!

Sor — **állj!**

Huzódás.

(Csak rövid távolságra alkalmazzuk.)

(Álló helyből.)

Huzódás fél-**jobb!** Menet! Sor in-**dulj!**
Egye-**nest!** (Irány . . .!) Sor — **állj!**

Huzódás fél-**bal!** Menet! Sor in-**dulj!**
Egye-**nest!** (Irány . . .!) Sor **állj!**)

(Menetközben.)

Menet! Sor in-**dulj!**

Huzódás fél-**jobb!** Egye-**nest!** (Irány . . .!)

Huzódás fél-**bal!** Egye-**nest!** (Irány . . .!)

Sor — **állj!**

Kanyarodás.

(Kanyarodások tetszésszerű szög alatt hajtatnak végre, mely azonban rendszerint 90 foknál nagyobb ne legyen, vagyis a tisztas apró lépésekkel 2 lépés félátmérőjű köríven halad.)

(Álló helyből.)

Jobbra kanyarodni! Sor in-**dulj!** Sor
— **állj!** vagy (Irány . . .!) Egye-**nest!** Sor
— **állj!**

Balra kanyarodni! Sor in-**dulj!** Sor —
állj! vagy (Irány . . .!) Egye-**nest!** Sor
— **állj!**

(Kisebb szög alatti irányváltoztatásnál, kanyarodás helyett elégséges új irányt megjelölni.)

(Menetközben.)

Menet! Sor in-dulj!

Jobbra kanya-rodj! (Irány !) Egye-
nest!

Balra kanya-rodj! (Irány !) Egye-
nest! v. Sor — állj!

4. Igazodás.

Jobbra iga-zodj! Vi-gyázz!

Balra iga-zodj! Vi-gyázz!

(Nagyobb testek igazodásának előkészítésére a „tisztos igazodás“ szolgál.)

Igazodás jobbra! Tisztetek in-dulj!
Állj!

Jobbra iga-zodj! Vi-gyázz!

Igazodás balra! Tisztetek in-dulj! Állj!

Balra iga-zodj! Vi-gyázz!

5.) **Fegyverfogások és fogások a kézzel.**

Suly-ba! Lábhoz!

Váll-ra!

Lábhoz! Suly-ba!

Váll-ra!

Szuronyt — fel!

(Mint a „Cs—3“ jelzetű scendőrségi fegyver és lő utasítás 1 § VII. fej. 9. pontjában van megírva.)

Szuronyt — **szegezz!**

Suly-**ba!** (vállra v. lábhoz.)

Szuronyt — le!

Imá-**hoz!** — Imá-**tól!**

Térdelj imá-**hoz!** Sapkát (kalapot) — **le!**

Sapkát (kalapot) — **fel!** Imától — **fel!**

Váll-**ra!**

Eskü-**höz!** Sapkát (kalapot) **fel!**

(Az „Eskühöz“ végrehajtásra a csendőrt csak az **első kiképzés alatt** kell oktatni, később csak akkor kell gyakorolni, ha eskütételre van kilátás.)

Töltés és tüzelés.

(disztüz.)

(A töltény táskában levő dobozok fedelét szolgálatba lépés előtt le kell tépni.)

Töltés előtt a **tölténytáskák** és a **töltények** megvizsgálandók, töltés a baloldali tölténytáskából történik először; töltésnél a puska torkolata fölfelé irányittatik.)

Fegyvert — vizsgára!

Suly-**ba!** Szuronyt — fel!

Tölteni! **Tölts!**

(Töltés után a puska válra jön, töltény táská 2 kézzel becsukandó.)

Tüzelni! Egyenest az ellenszegülő nép-
tömeg! Féljobbra a réten — lovasság —

négyszáz! Félbalra a magaslaton — tüzérség
ötszáz! Kész!

A) Össztüzzel Cél! **Tüz!**
 kezdeni.

Cél! **Visz-sza!**

B) Össztüzzről Egyestüz!
 egyestüzzre
 közvetlenül át-
 menni.

Tüzet-szüntess!

C) Egyestüzet Tovább tüzelni!
 folytatni.

Tüzet szüntess!

D) Egyestüzzről Össztüz! Tovább tüzelni!
 össztüzzre át-
 menni.

Cél! **Tüz!**

Tüzet-szüntess!

Egyenest (Féljobbra — Félbalra)
az ellenszegülő néptömeg!

E) Össztüzzről Egyestüz! Tovább tüzelni!
 egyes tüzzre
 közvetve át-
 menni.

Tüzet-szüntess!

Alapirányzék! **Suly-ba!** Lábhoz!
 v. **Váll-ra!**)

A térdelő helyzetben való tüzeléshez:

Tüzelni! Egyenest (v. Féljobbra—Fél-
 balra stb.) Térdre! v.

Tüzelni! Térdre! Egyenest (v. Fél-
jobbra—Félbalra) stb.

Kész!

Cél! Tüz!

Cél! Visz-sza!

(és tovább mint az állóhelyzetben B, C, D, és E alatt)

Tüzet-szüntess!

Alapirányzék — fel!

A fekvő helyzetben való tüzeléshez:

Tüzelni! Egyenest (v. Féljobb—Félbalra)
stb. Feküdj! v.

Tüzelni! Feküdj! Egyenest (v. Féljobb
—Félbalra!)

Kész!

Cél! Tüz!

Cél! Visz-sza!

(és tovább mint az állóhelyzetben B, C, D és E alatt)

Tüzet-szüntess! Alapirányzék — Fel!

Töltényt — rejts! (A csőtorkolat felfelé majd
pedig a fegyver vállra jön.)

Szuronyt — le!

Fegyvert vizsgára! Váll-ra!

Disztüz.

(A disztüz szuronymélküli fegyverekkel adatik, szárny-
tisztések helyeiken maradnak és nem tüzelnek.)

Disztüz! Kész! Föl — cél! Tüz!

(Itt a „Tüz“ vezényszó élesen adandó!)

B.)

S z a k a s z g y a k o r l a t o k.

- 1.) **Felállítás.**
- 2.) **Felállítási és mozdulati segédeszközök.**
- 3.) **Rendek és kettősrendek.**
- 4.) **Mozgás.**
 - Menet általában.
 - Arcvonal-menet.
 - Oldaldalmenet.
 - Huzódás.
 - Kanyarodás.
- 5.) **Alakzatváltozások és fogások a kézzel, disztüz.**
- 7.) **A zárt szakasz tűzelése.**

1.) **Felállítás.**

(A „sorköz“ az első sor sarkvonalától a második sor sarkvonaláig 120 cm.)

Szakaszbeosztása. A nagyság szerint sorakozott legénységből kiválasztjuk a 4 szárnytiszteset és a középtagot, összesen 6 embert s ezeket a jobb szárnyal szemben 2 lépés távolságra felállítjuk. Mos 1—2-vel beosztjuk a sort s a középirányban 2-est megjelölve mint középembert, vezényelünk „Szakasz-ba!“ mire a 2-esek az egyesek mögé ugranak s a középfelé sortávolságra és térközre felzárkoznak, a szárnytisztesek és a középtag ezzel egyidejűleg szintén elfoglalják helyeiket.)

N. csendőr középember! Sorba! (v. N. csendőr középember! Szakaszba!)

Szakasz-**ba**!

Oszolj!

Szakasz! Sorakozó! (vagy menetközben)

„n-dik szakasz!” Sorakozó (Irány . . .!) v.

„n-dik szakasz!” Sorakozó — futólépés
(Irány . . .!)

2.) **Felállítás- és mozdulati segéd- eszközök.**

Jobbra iga-zodj! Vi-gyázz!

Balra iga-zodj! Vi-gyázz!

Igazodás jobbra! Tisztesek in-dulj! Állj!

Jobbra iga-zodj! Vi-gyázz!

Igazodás balra! Tisztesek in-dulj! Állj!

Balra iga-zodj! Vi-gyázz!

Nyitódj! (N. lépésre nyitódj!) Zárkózz!

Nyitódj, egy sor-**ba**! Szakaszba!

Térdre! (v. Feküdj!) **Fel!**

Hátra — **arc!** Hátra **arc!**

3.) **Rendek és kettősrendek.**

(Rendek és kettősrendek alakzatban az első (második) sor alatt az értendő, amelyik az első felállításnál az első (második) sor volt.)

(Álló helyből.)

Rendek jobbra — **át!** — Balra **arc!**

Rendek balra — **át!** Jobbra — **arc!**

Kettősrendek jobbra — át!
 Rendekre szaka-dozz!
 Kettősrendekbe fej-lődj! Balra — arc
 Kettősrendek balra — át!
 Rendekre szaka-dozz!
 Kettősrendekbe fej-lődj!
 Feküdj — fel!
 Jobbra — arc!

(Kettősrendekben „Feküdj“-nél minden rend szélső embere egy lépéssel kifelé tért adnak. Minden kettősrendben a két jobb felől levő ember rézsutosan jobbra, a két bal felől levő pedig rézsutosan balra fekszik le.)

(Menetközben.)

Menet! (Irány! . . .) Szakasz in-dulj!
 Rendek jobbra — át! Balra visszakozz!
 Menet! (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Rendek balra — át! Jobbra — viszakozz!
 Menet! (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Kettősrendek jobbra — át! (Irány . . .!)
 Rendekre szaka-dozz!
 Egyenként szakadozz!
 Rendekbe fej-lődj! Teljes lé-pést!
 Kettősrendekbe fej-lődj! Teljes lé-pést!
 Balra — arc!
 Kettősrendek balra — át! (Irány . . .!)
 Rendekre szaka-dozz!
 Egyenként szakadozz!

Rendekbe fej-lődj! Teljes lé-pést!
Kettősrendekbe fej-lődj! Teljes lé-pést!

Feküdj! Fel!

Jobbra — arc!

Szakasz — állj!

4.) **Mozgás.**

Menet általában.

Menet (Irány . . . !) Szakasz in-dulj!

Irány balra! (közép v. utánam!)

Szakasz — állj! Térdre! (v. Feküdj!

Menet! (Irány . . . !) Szakasz in-dulj!

Rövid lé-pést! Teljes lé-pést!

Válts lé-pést!

Ne tarts lépést! — Lépést tarts!

Szakasz — állj!

Szakasz hátra — lépj! Szakasz — állj!

Menet! (Irány . . . !) Szakasz in-dulj!

Futólé-pést! Szakasz in-dulj! Szakasz állj!

Futólé-pést! (Irány . . . !) Szakasz in-dulj!

Térdre (v. Feküdj!) Fel!

Menet! Szakasz in-dulj!

Szakasz jobbra — nézz! Vi-gyázz!

Szakasz balra — nézz! Vi-gyázz!

Suly-ba! Váll-ra!

Szuronyt — fel!

(Mint a „Cs—3“ jelzetű fegyver és lőutastás 1. §. VII. feje. 9. pontjában van megírva.)

Szuronyt — szegezze!

Suly-ba!

Szuronyt — le!

Szakasz — állj!

Arcvonal-menet.

Menet! Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
(Irány közép, v. Irány balra . . .!)

Nyitódj! (N. lépésre nyitódj!) Zárkózz!

Szakasz — állj!

Oldalmenet.

(Álló helyből.)

(Menetnél rendekben a második sorbeli embereknek a második lépés után az első sorbeliekhez zárkózva kell lenniök.)

Rendek jobbra — át! Menet! (Irány ...!)

Szakasz in-dulj! Balra viszakozz!

Rendek balra — át! Menet! (Irány ...!)

Szakasz in-dulj! Jobbra — viszakozz!

Rendek jobbra — át! Menet! (Irány ...!)

Balra — arc! Szakasz — állj!

Rendek balra — át! Menet! (Irány ...!)

Jobbra — arc! Szakasz — állj!

Kettős:rendek jobbra — át! Menet!

(Irány ...!) Szakasz in-dulj!

Szakasz — állj! Balra — arc!
 Kettősrendek balra — át! Menet!
 (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Szakasz — állj! Jobbra — arc!

(Menet közben.)

Menet! (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Rendek jobbra — át! (Irány . . .!) Balra
 — viszakozz!

Menet! (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Rendek balra — át! (Irány . . .!) Jobbra
 — viszakozz!

Menet! (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Rendek jobbra — át! (Irány . . .!)
 Balra — arc! Zárkózz! (Irány . . .!)
 Rendek balra — át! (Irány! . . .!)
 Jobbra — arc! Zárkózz! Szakasz — állj!

(A szakasz nyitódva marad, míg „Zárkózz”-t nem vezényelnek.)

Menet! (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Kettősrendek jobbra — át! (Irány . . .!)
 Balra — arc! (Irány . . .!)

Kettősrendek balra — át! (Irány . . .!)
 Jobbra — arc! (Irány . . .!)
 Szakasz — állj!

Huzódás.

(Álló helyből.)

Huzódás fél-**jobb!** Menet! Szakasz in-dulj!

Egye-**nest!** (Irány ...!) Szakasz — állj!

Huzódás fél-**bal!** Menet! Szakasz in-dulj!

Egye-**nest** (Irány ...!) Szakasz — állj!

(Menet közben.)

Menet! Szakasz in-dulj!

Huzódás fél-**jobb!** Egye-**nest!** (Irány ...!)

Huzódás fél-**bal!** Egye-**nest!** (Irány ...!)

Szakasz — állj!

Kanyarodás.

(Álló helyből.)

Jobbra kanyarodni! Szakasz in-dulj!
Szakasz — állj!

Balra kanyarodni! Szakasz in-dulj!
(Irány ...!) Egye-**nest!**

Szakasz — állj!

(Menet közben.)

Menet! Szakasz in-dulj!

Jobbra kanya-**rodj!** (Irány ...!) Egye-
nest!

Balra kánya-rodj! (Irány . . .!) Egye-
nest!

Szakasz — állj!

5. Alakzat-változások.

(Álló helyből.)

Álló helyből az élre való fejlődésre ez vezényeltetik:
(Irány—! Fejlődni! Fél — bal! (jobb!) mire az élenlevő tisz-
tes ha szükséges, felveszi az új arcvonalat.

Rendek jobbra — át! (Irány . . .!)
Fejlődni fél-bal! (jobb)! In-dulj!

Rendek balra — át! (Irány . . .!) Fej-
lődni fél-jobb! (bal)! Indulj!

Rendek jobbra át! (Irány . . .!) Szakasz
in-dulj!

Balra — arc! (Irány . . .!) Szakasz —
állj! Zárkózz!

Rendek balra — át! (Irány . . .!)
Szakasz in-dulj!

Jobbra — arc! (Irány . . .!) Zárkózz!
Szakasz — állj!

(A hátulsó sor fedezést és sorközt vesz.)

Kettősrendek jobbra — át! (Irány . . .!)
Fejlődni fél — bal! (jobb) in-dulj!

Kettősrendek balra — át! (Irány . . .!)
Fejlődni fél — jobb! (bal) In-dulj!

(Menetközben.)

Menet! (Irány . . .!) Szakasz in-dulj!
 Rendek jobbra — át! (Irány . . .!)
 Balra — arc! (Irány . . .!) Zárkózz!
 Rendek balra át! (Irány . . .!)
 Jobbra — arc! (Irány . . .!) Zárkózz!
 Rendek jobbra — át! (Irány . . .!)
 Fejlődni fél-bal (jobb)! Teljes lé-pést!
 Rendek balra — át! (Irány . . .!) Fej-
 lődni fél-jobb (bal) Teljes lé-pést
 Kettősrendek jobbra — át! (Irány . . .!)
 Fejlődni fél-bal (jobb)! Teljes lé-pést!
 Kettősrendek balra — át! (Irány . . .!)
 Fejlődni fél-jobb (bal)!
 Él — állj! (Térdre v. Feküdj vagy
 Teljes lé-pést
 Szakasz — állj!

6.) Fegyverfogások és fogások a kézzel, disztüz.

Suly-ba! Lábhoz!

Váll-ra!

Lábhoz! Suly-ba!

Váll-ra!

Szuronyt — fel!

Szuronyt — szegezz!

Vállra! (suly-ba! esetleg Lábhoz!)

Szuronyt — le! (ha vállra volt — Lábhoz! vezénylendő)

Imá-hoz! — Imá-tól!

Térdelj imá-hoz! Sapkát (kalapot) — le!

Sapkát (kalapot) — fel! Imától — fel! Váll-ra;

Eskü-höz! Sapkát (kalapot) fel!

Fegyvert gulá-ba!

A fegyver-gula alakítás úgy történik, hogy minden tagpárnak az első sorban balról álló embere puskáját bal kezével saját bal lába elé teszi úgy, hogy a felső ágy előre nézzen. Jobb kezével mögöttesének puskáját átveszi s egy rövid lépésnyire saját fegyverével szemben úgy teszi a földre, hogy a felső ágyak egymással szemben legyenek s a tüskék egymásba akasztva kereszteződjenek, mire mindkét puskát kissé jobbra hajtja. A tagpárnak az első sorban jobbról álló embere mindkét kézzel puskáját a tövissel szomszédjának jobb karja alatt a tövisek által képezett villába beleakasztja s aztán puskáját tusával lába előtt a földre állítja. Ezután átveszi a hátamegetti negyedik ember puskáját és a gulához támasztja.

(Szerelvényt le.)

(Szerelvényt fel.)

Fegyvert — fogj! Szuronyt le!

(Szerelvény gyors lerakását és fövételét sokszor kell gyakorolni.)

Disztüz! Kész! Föl — cél Tüz!

(Tüz! vezényszó — itt élesen adandó.)

Szakasz jobbra (balra) — nézz! Vi-gyázz!

(A disztüz után a második sor oldalt és hátra léppel gyorsan fedezést és sörközt vesz, az összes szárnytisztesek helyeiken maradnak és nem tüzelnek.)

7.) A zárt szakasz tüzelése.

„Tölts“ vagy „Töltényt rejts“ vezényszavak végrehajtása, illetve a tüzelés vagy a fegyver megvizsgálása után vezényelt „Váll-ra!“ „Fel!“ stb. után a második sor oldalt és hátra lépéssel gyorsan fedezést és sorközt vesz. A 95 m. kurtállyal felfegyverkezett csapatoknál a két soros tűz alkalmazása esetén az első sornak feküdnie a másodiknak térdelnie kell, vagy ha az első sor térdel, a második áll.

(Tölténytáskát kinyitni -- becsukni.)

Fegyvert — vizsgára!

Suly-ba! (v. Vállra -- Lábhoz!)

Szuronyt — fel!

Tölteni! Tölts!

A) Össztüzzel kezdeni.

Tüzelni! Egyenest a sárga térségen
a gyalogság ötszáz!

Kész!

Cél! Tüz!

Cél! Visz-sza!

B) Össztüzzről egyestüzzre közvetlenül átmenni.

Egyestüz!

C) Egyestüzzet folytatni.

Tűzet-szüntess!

Tovább tüzelni!

Tűzet szüntess!

D) Egyestüzzről össztüzzre közvetve átmenni.

Össztüz! Tovább tüzelni!

Cél! Tüz!

Tűzet-szüntess!

(Össztüzzről
kegyestüzzre
Eözvetve át-
menni.) Egyenest (Féljobbra — Félbalra)
az ellenszegülő néptömeg! Egyes-
tüz! Tovább tüzelni!

Tüzet-szüntess!

Alapirányzék! Suly-ba! (Lábhoz!
Váll-ra!)

A térdelő helyzetben való tüzeléshez:

Tüzelni! Egyenest (v. Féljobbra—Fél-
balra) stb! Első sor térdre! (v. Térdre!)

Kész!

Cél! Tüz!

Cél! Visz-sza!

(és tovább mint állóhelyzetben B, C, D és E alatt)

Tüzet-szüntes! Alapirányzék — Fel!

A fekvőhelyzetben való tüzeléshez:

Tüzelni! Egyenest! (v. Féljobb—Fél-
balra) stb. Első sor — feküdj! Második sor
— térdre!

Kész!

Cél! Tüz!

Cél! Visz-sza!

(és tovább mint állóhelyzetben B, C, D és E alatt)

Tüzet-szüntess! Alapirányzék! — Fel!

Töltényt — rejts!

Szuronyt — le!

Fegyvert — vizsgára! Váll-ra!

Mozgás közben való tüzeléshez:

Szuronyt — fel!

Tölteni — **Tölts!**

Menet! Szakasz in-dulj!

Tüzelni! Egyenest (v. Féljobbra, stb.)

Szakasz — állj! (vagy Térdre! vagy

Első sor térdre! v. Első sor — Feküdj!

Második sor — térdre!)

Kész! Cél! Tüz! — stb., mint az A.)
B.) C.) D.) F.) pontokban a végbefejezéssel
együtt.

Szurony vivás.

(állás, mozdulatok, döfések és háritások)

N. csendőr középember! **Sorba!**

Nyitódj!

Szuronyt — fel!

Vívni — állás!

Előre in-dulj!

Állj!

Hátra in-dulj!

Állj!

Ugrás — hátra!

Döfés!

Döfés kitöréssel!

Jobbra — fedezz!

Balra — fedezz!

Mélyen jobbra — fedezz!

Mélyen balra — fedezz!

Fejet — fedezz!

(Minden háritás után egy rövid döfés alkalmazandó)

Suly-ba! (vagy Váll-ra vagy közvetlen)

Szuronyt — le!

Zárkózz!

Kard vivás.

Állás.

4 lépésre nyitódj! (jobbra, balra, vagy jobbra—balra nyitódj!)

Vivni — állás!

Pihenj!

Vigyázz! vivni állás!

Kardot rejts!

Zárkózz!

Lábmozdulatok.

4 lépésre nyitódj!

Vivni — állás!

Dobbants!

Előre indulj! (esetleg tagolással: előre indulj! egy — kettő, egy — kettő stb.)

Állj!

Hátra indulj! (esetleg tagolással: hátra indulj! egy — kettő, egy — kettő stb.)

Állj!

Előre — ugorj!

Hátra — ugorj!

Kitörj! Helyre! (esetleg tagolással: kitörj — egy! helyre — kettő!

Pihenj!

Karlendítési gyakorlatok.

(A begyakorlás kezdetén arcállásból később a vivó állásból, de olykor a kitörési helyzetből is)

Karlendítés a magas jobb vágásra!
egy! kettő!

Tovább gyakorolni! Állj! vagy:

Karlendítés a fej vágásra! egy! kettő!

Tovább gyakorolni! Állj! vagy:

Karlendítés a magas bal vágásra!
egy! kettő!

Tovább gyakorolni! Állj! vagy:

Karlendítés a balra vágásra! egy!
kettő!

Tovább gyakorolni! Állj! vagy:

Karlendítés a mélybal vágásra! egy!
kettő!

Tovább gyakorolni! Állj! vagy:

Karlendítés a szurásra! egy! kettő!
Tovább gyakorolni Állj!
Pihenj!

A kardvágási gyakorlatok és a szurás.

Vivni — állás!

Magasan jobbra — vágj!

Magasan balra — vágj!!

Mélyen jobbra — vágj!

Mélyen balra — vágj!

Jobbra — vágj!

Balra — vágj!

Fejre — vágj!

Szurj!

Pihenj!

Háritások.

Jobbra — hárits! (Esetleg tagolással:
jobbra hárits! egy! helyre! kettő!)

Balra — hárits! (Esetleg tagolással:
balra hárits! egy! helyre! kettő!)

Mélyen jobbra — hárits! (Esetleg
tagolással: mélyen jobbra hárits! egy! helyre
kettő!)

Mélyen balra — hárits! (Esetleg tago-
lással: mélyen balra hárits! egy helyre!
kettő!)

Fejet — hárits! (Esetleg tagolással:
 Fejet hárits! egy! helyre! kettő!
 Szurást jobbra — hárits!
 Szurást balra — hárits!
 Kardot rejts!
 Zárkózz!

Századgyakorlatok vezényszavai.

1. Általános határozványok.

A század 4 szakaszba, 24-nél kevesebb tagból álló század 3, 18-nál kevesebb tagból álló 2 szakaszba osztandó.

Két szakasz „félszázad“-nak neveztetik

2. Felállítás.

A század fejlődött vonalban vagy oszlopban alakul. A század gyülekezése elvileg oszlopban történik.

Század parancsnok:

„VI-ik. . . század!“

„Sorakozó!“ vagy Sorakozó — futólépést! Irány —!

A szakaszok lehetőleg már mozgás közben gyülekeznek parancsnokaik mögött.

3. Felállítási és mozdulati segédeszközök, fegyverfogások és fogások kézzel, disztüz.

Az igazodás, tisztessigazodás, nyitódás és zárkózás, a fordulatok, a fegyverfogások és fogások a kézzel, valamint a disztüz, a századparancsnok vezényszavára, egyidejűen és úgy hajtathatnak végre, mint a szakasznál.

Az oszlopban e vezényszóra:

„Igazodás jobbra (balra)! Tisztesek indulj!

Csak az első szakasz első sorának tisztesei lépnek elő. E vezényszóra:

„Jobbra (Balra) igazodj!“
valamennyi szakasz egyidejűen vonul előre.

4. Oszlop alakítása fejlődött vonalból.

Az oszlop alakítása előre, valamint állóhelyben rendszerint a 2-ik szakaszra történik.

a) **Előre** állóhelyből vagy menetközben:
Századparancsnok:

„Oszlop előre!“

(az 1., 3. és 4. szakasz kettősrendek a 2. szakasz felé.)

Állóhelyből aztán századparancsnok:

„Század indulj!“ és

„1-ső szakasz — állj!

Az 1., 3. és 4. szakasz parancsnoka: (Jobbra (Balra) arc! Azután „Szakasz — állj!

b) **Állóhelyben** :

Századparancsnok:

„Oszlop!“

(az 1., 3. és 4. szakasz kettősrendek a 2.

szakasz felé) most a századparancsnok: „In-dulj!” (az 1., 3. és 4. szakasz parancsnoka: „Szakasz — állj!” „Jobbra (Balra) — arc!”

Az oszlopnak előre és álló helyben valamely más szakaszra történő alakítását külön meg kell parancsolni. Ha az oszlopot valamely új irányban kell alakítani, úgy az irány az „Oszlop” figyelmeztető előtt adatik. Állóhelyben az előre jutó szakasz parancsnoka az új arcvonalat felvéteti.

Az oszlop alakítása jobbra (balra).

a) Menetközben — Századparancsnok: „Minden szakaszban jobbra (balra) kanyarodj!”

a kanyarodás után:

(Irány —!) Egye-**nest!**

„Oszlop! 1-ső szakasz — állj!”

A hátsó szakaszok parancsnokai (a távközök elérése után) „Szakasz — állj!”

b) Állóhelyben. — Századparancsnok:

(Irány —! „Oszlop jobbra (balra!)”

„Fél — jobb! (bal)!” „In-dulj!”

(Minden szakasz magában fejlődik.) A három utolsó szakasz parancsnoka: „Menet! Szakasz in-dulj!” — a távköz eléréséig, azután: „Szakasz — állj!”

5. Fejlődés oszlopból.

Az előre való fejlődésnél ugy állóhelyben, mint menetközben:

Századparancsnok: „Fejlődni!” vagy „Jobbra (Balra) előre fejlődni!”

a) Állóhelyben: szakaszparancsnokok (az első esetben t. i. „Fejlődni”) a 2 kettősrendek jobbra, a 3. és 4. balra; (az utóbbi esetben) a 2., 3. és 4. szakasz kettősrendek jobbra (balra) Most a századparancsnok:

„In-dulj!”

Szakaszparancsnokok: (szakaszaikat a felveendő arcvonallal párhuzamosan vezetve.)

„Balra (jobbra) arc!” — „Szakasz — állj!”

b) Menet közben: a századparancsnok:

„1. szakasz állj!”

a szakaszparancsnokok szakaszaikat az új viszonyba vezetik.

Ha a szakaszok kettősrendekben egy magasságban menetelnek. — Századparancsnok:

„(Irány —! Balra (jobbra) fejlődni!”

A fejlődés oldalán levő szakaszparancsnoka azonnal: Balra (jobbra) arc!”

„1. szakasz — állj!”

A többi szakasz parancsnoka, ha sza-

kasza az új arcvonalba való bevonulásra tért nyert: „Balra — (jobbra) arc!” Szakasz — állj!”

Ha a menet az oszlop oldalmozgása közben beszünttetett, akkor a „Balra (jobbra) fejlődni vezényszóra a fejlődési oldalon levő szakasz parancsnoka: „Balra (jobbra) arc-ot, vagy rendeknél (balra) jobbra visszakozz!”-t vezényel.

Ezután a századparancsnok:

„In-dulj!”

vezényszavára a 2., 3. és 4. szakasz parancsnoka: (Balra (jobbra) arc!” — „Szakasz állj!” illetve rendeknél „Balra (jobbra) visszakozz!” — Menet! „Szakasz in-dulj!” — „Szakasz — állj!”

Valamely oldalba történő fejlődésnél a századparancsnok az oszlopot rendszerint a szándékolt új arcvonalba kanyarodtatja és azután vezényli a fejlődést.

Valamely meghatározott vonal mentén történő fejlődésnél a parancsnok pl. vezényli: „A töltés mentén fejlődni!” — mire a szakasz parancsnokok önállóan rendelik el a viszonyoknak megfelelő test helyzetet.

6. Rendek és kettősrendek.

a) Fejlődött vonalból a rendek és kettősrendek alakítása ugy történik, mint a szakasznál; a szakaszok között levő tisztetek külön kettősrendeket alakítanak.

b) Oszlop—ból:

— Rendekre (Kettősrendekre) szakadozz!
Jobbra (balra) **át!** (Irány —!)

„1. (4) szakasz in-dulj!

vezényszóra a jelzett szakasz kilép, a többi szakasz parancsnokának vezényszavára csatlakozik.

Az átmenet rendek vagy kettős rendekből az Oszlopba ugy álló helyben, mint menetközben:

Századparancsnok:

„(Irány —!) Oszlop jobbra (balra) előre
Fél — jobb! (bal!)

Állóhelyben a századparancsnok:

„In-dulj!”

mire a szakaszok fejlődnek, a három utolsó szakasz parancsnoka pedig vezényel: „Menet! Szakasz in-dulj! (A távköz eléréséig, aztán) Szakasz — állj!”

Menetközben a hátul levő szakaszok, miután a távközt helyreigazitották, újból

rövid lépésbe mennék át, mire a századparancsnok „Teljes lé-pést!“ vezényel.

Oszlop alakítása kettősrendekből, vagy rendekből valamely oldalba:

Századparancsnok:

„Irány —!) Oszlop balra (jobbra)!”

Állóhelyből és menetközben az 1. szakasz parancsnoka szakaszát azonnal az arcvonalba fordulásra (balra (jobbra) arc! és rendeknél zárkózásra vezényli.)

Állóhelyből erre a századparancsnok:

„Század in-dulj!”

„1. szakasz — állj!”

A többi szakasz az 1. szakasz által elhagyott helyre vonul, arcvonalba fordul és a távközt felveszi.

7. Mozcások.

A menet minden alakzatban ugyanolyan, mint a szakasznál.

Iránytisztes a században:

a) Fejlődött vonalban és oszlopban az 1. szakasz első sorának jobb szárnytisztese. Az irány balra vagy a közére is átvihető.

„Irány közép“-nél az irány a fejlődött vonalban a 3. (félszázadnál a 2.) szakasz

belső szárnyának tisztésére; ha a század három szakaszba van osztva, a 2. szakasz közepére megy át.

b) Kettősrendekben (rendekben) való menetnél fejlődött vonalból az első sor éltisztése, oszlopban az előbbi élszakasznak. illetőleg a századparancsnok által megjelölendő valamelyik szakasznak ugyanezen tisztése.

c) Huzódásnál a menetirányban legelől levő tisztés.

Oszlopban a szakaszok iránytisztésői (középtagjai) egymásra fedezve maradnak és a távközök betartásáról gondoskodnak.

Lovassági vezényszavak.

1. Fővetések és testfordulatok.

Jobbra — nézz!

Vi-gyázz!

Balra — nézz!

Vi-gyázz!

Jobbra — át!

Balra — arcz!

Balra — át!

Jobbra — arcz!

Huzódás — jobbra!

Egye-nest!

Huzódás — balra!

Egye-nest!

Hátra — arcz!

Hátra — arcz!

2. Mozgás.

Lépést in-dúlj!

Rövid lé-pést!

Teljes lé-pést!

Állj!

Futólépést in-dúlj!

Mozgás közben csak:

Futólé-pést!
 Lépést! (vagy Állj!)
 Válts lé-pést!
 Állj!
 Hátra — lépj!
 Állj!

3. Fegyverfogások.

Kardot — ránts!
 Kardot — rejts!
 Karabélyt — fogj!
 Karabélyt — vállra!
 Forgópisztolyt — fogj!
 Forgópisztolyt — rejts!
 Imá-hoz!
 Imá-tól!
 Térdelj imá-hoz!
 Kalapot (Sapkát) — le!
 Kalapot (Sapkát) — fel!
 Imától — fel!
 Eskü-höz!
 Kalapot (Sapkát) — fel!

4. Kardforgatások.

Támadáshoz!
 Kardforgatás — Egy!

Kettő!

Három!

Ezután — **Egy!** vagy — **Kettő!** vagy
Támadáshoz! vagy **Viszakozz!** vezénylendő.

5. Vágás és szúrás.

Támadáshoz!

Magasan jobbra — **vágj!**

Magasan balra — **vágj!**

Mélyen jobbra — **vágj!**

Mélyen balra — **vágj!**

Jobbra — **vágj!**

Balra — **vágj!**

Fejre — **vágj!**

Szúrj!

Visza-kozz!

6. Vivás.

Vivni — **állás!**

Magasan jobbra — **vágj!**

Magasan balra — **vágj!**

Mélyen jobbra — **vágj!**

Mélyen balra — **vágj!**

Fejre — **vágj!**

Szúrj!

Előre in-dúlj! vagy (**Egy!**)

Hátra — **lépj!** vagy (**Egy!**)

Állj!
 Ugrás — hátra!
 Kitörés!
 Visza-kozz!

7. Hárítások.

Vivni — állás!
 Balra — háríts!
 Jobbja — háríts!
 Mélyen balra — háríts!
 Mélyen jobbra — háríts!
 Fejet — háríts!
 Szúrást jobbra — háríts!
 Szúrást balra — háríts!
 Visza-kozz!

8. Töltés és tüzelés.

Sorban.

Karabélyt fogj!
 Fegyvert vizsgára!
 Visza-kozz!

(Tölténytáskát kinyitni — becsukni!)

Szuronyt fel!

Tölteni!

Tölts!

Tüzelni! Egyenest a sárga térségen
 a gyalogság! Kész!

- A) Össztüzzel
kezdeni. **Czél! Tüz!**
- B) Össztüzzről
átmenni
egyenes tüzre
közvetlenül **Czél! Visz-sza!**
Egyes tüz!
Tüzet szüntess!
- C) Egyestüzet
folytatni **Tovább tüzelni!**
Tüzet szüntess!
- D) Egyes tüz-
ről össztüzzre
közvetve át-
menni. **Össztüz! Tovább tüzelni!**
Czél! Tüz!
Tüzet szüntess!
- E) Össztüzzről
egyenes tüzre
közvetve át-
menni. **Egyenest (Féljobbra -- Félbalra)**
az ellenszegülő néptömeg!
Egyestüz! Tovább tüzelni!
Tüzet szüntess!

Alapirányzék!

Visza-kozz!

Töltényt -- rejts!

Fegyvert -- vizsgára!

Visza-kozz!

Szuronyt -- le!

Karabélyt -- vállra!

9. Töltés, ha mindjárt löni nem akarunk.

Tölteni!

Tölts!

Visza-kozz!

10. Térdelve (vagy fekve.)

A Tüzelni! vezényszó és a céltárgy s irányzék állás megjelölése után Térdre! (vagy Feküdj!) A tűz beszüntetése után **Fel!** vezénylendő.

A többi vezényszavakat illetőleg Lásd! a sorban való tüzelést.

11. Szakaszban.

A Tüzelni vezényzó, a céltárgy és az irányzék állás megjelölése után.

Egy lépésre nyitódj!

A Töltényt — **rejts!** után **Visza-kozz!** vezénylendő.

A többi vezényszavakat illetőleg Lásd! a sorban való tüzelést.

12. Térdelve (vagy fekve.)

A Tüzelni! vezényszó és a céltárgy s irányzék állás megjelölése után:

Első sor — **térdre!**

(vagy Első sor **feküdj!** második sor **térdre!**)

A tűz beszüntetése után:

Fel!

Visza-kozz!

A töltényt **rejts!** után **Visza-kozz!** vezénylendő.

A többi vezényszavakat illetőleg Lásd! a sorban való tüzeiést.

13. Forgópisztolylyal.

Forgópisztolyt — fogj!

Fegyvert — vizsgára!

Visza-kozz!

Tüzelni! Egyenest az ellenszegülő

néptömeg!

Kész!

Czél!

Tüz! (vagy Visz-sza!)

Tüzet szüntess!

Visza-kozz!

Töltényt — rejts!

Visza-kozz!

Forgópisztolyt rejts!

Forgópisztolylyal féljobbra és félbalra való tüzelés, ugyanazon vezényszóra történik, mint a karabélylyal való tüzelés.

14. Töltés, ha mindjárt löni nem akarunk.

Tölteni!

Tölts!

Visza-kozz!

15. Szuronyvivás.

„N“ csendőr közép!

„N“ lépésre nyitódj!

Szuronyvivás! Szuronyt fel!

Súly-ba!

Szuronyt — szegezz!
 Súly-ba!
 Vivni — állás!
 Előre — in-dulj!
 Állj!
 Hátra — in-dulj!
 Állj!
 Ugrás — hátra!
 Döfés!
 Döfés — kitöréssel!
 Jobbra — fedezz!
 Balra — fedezz!
 Mélyen — jobbra — fedezz!
 Mélyen — balra — fedezz!
 Súly-ba!
 Szuronyt — le!
 Zárkózz!

Sor- és szakasz-gyakorlatok gyalog.

16. Sorfelállítás.

Sorba!
 N. csendőr közép!
 Igazodás!
 Vi-gyázz!

Beosztás!
N. lépésre nyitódj!
Zárkózz!

17. Szakasz felállítása.

Szakaszba!
N. csendőr közép!
Igazodás!
Vi-gyázz!
Beosztás!

Ezután a parancsnok beosztja a szakaszt 3 járőrbe, melyek jobb, közép és bal járőrnek neveztetnek. Minden járőrben kijelölendő a járőr parancsnok és annak helyettese.

N. lépésre nyitódj!
Zárkózz!
Oszolj!
Gyülekező!

18. Mozgás arczvonallal.

Irány! Lépést — Indúlj!
Csoportba!
Szakaszba! (Sorba!)
Állj!

19. Huzódás.

Huzódás — jobbra! — Irány!
Egye-nest! — Irány!

Huzódás — balra! — Irány!
Egye-nest! — Irány!

20. Kanyarodás álló sarkponttal helyből.

Kanyarodás — jobbra!

Lépést — Indúlj!

Állj!

Kanyarodás — balra!

Lépést — Indúlj!

Állj!

Kanyarodás — féljobbra!

Lépést — Indúlj!

Állj!

Kanyarodás — félbalra!

Lépést — Indúlj!

Állj!

Átkanyarodás!

Lépést — Indúlj!

Állj!

Átkanyarodás — balra!

Lépést — Indúlj!

Állj!

21. Kanyarodás álló sarkponttal menetközben.

Kanyarodás jobbra! — Indúlj!

Egye-nest! — Irány!

30
Kanyarodás balra! — Indúlj!
Egye-nest! — Irány!
Kanyarodás féljobbra! — Indúlj!
Egye-nest! — Irány!
Kanyarodás félbalra! — Indúlj!
Egye-nest! — Irány!
Átkanyarodás! — Indúlj!
Egye-nest! — Irány!
Átkanyarodás balra! — Indúlj!
Egye-nest! — Irány!

22. Kanyarodás mozgó sarkponttal.

Jobbra kanya-rodj!
Egye-nest! — Irány!
Balra kanya-rodj!
Egye-nest! — Irány!
Féljobbra kanya-rodj!
Egye-nest! — Irány!
Félbalra kanya-rodj!
Egye-nest! — Irány!

23. Tagoszlop alakítás oldalt.

Kettesével jobbra! (vagy balra!)
Lépést — Indúlj!
Irány!
Négyesével jobbra! (vagy balra!)

Lépést — Indúlj!
Irány!

24. Tagoszlop alakítás előre.

Kettesével jobbra (vagy balra) előre!
Lépést — Indulj! — Irány!
Négyesével jobbra (vagy balra) előre!
Lépést (vagy ügetést) Indulj! — Irány!

25. Tagoszlop mozgása.

Huzódás — jobbra! — Irány!
Egye-nest! — Irány!
Huzódás — balra! — Irány!
Egye-nest! — Irány!
Jobbra — kanya-rodj! — Irány!
Balra — kanya-rodj! — Irány!
Kettesével! és helyből még:
Lépést — Indúlj! — Négyesével!
(Háttra-arc csak lóháton gyakorlandó).

26. Tagoszlop fejlődése.

Négyesével jobbra előre!
Lépést — Indúlj! — Irány!
Balra előre fejlődni! — Indúlj!
Teljes lé-pést! — Irány!
Kettesével balra előre! — Indúlj! —
Irány!

Jobbra előre fejlődni! — Indulj!

Állj!

Négyesével jobbra!

Lépést — Indulj! — Irány!

Felkanyarodás balra! — Indulj!

Teljes-lé-pést! — Irány!

Négyesével balra előre! — Indulj! —

Irány!

Felkanyarodás jobbra! — Indulj!

Teljes-lé-pést! — Irány!

Kettesével jobbra előre! — Indulj! —

Irány!

Jobbra kanyarodni és fejlődni! — Indulj!

Teljes-lé-pést! — Irány!

Négyesével balra előre! — Indulj! —

Irány!

Balra kanyarodni és fejlődni! — Indulj!

Állj!

27. Diszmenet céljából ez vezénylendő.

Diszmenet jobbra! (balra).

Irány! — Lépést — Indulj!

Mihelyt a szakasz 30 lépésnyire megközelítette a diszmenet pontját, ez vezénylendő:

Jobbra (Balra) — nézz!

Vi-gyázz!

28. Oktatás a lovardában.

„Sorból“ vagy „Szakaszból“ az osztály a következő vezényszóra alakittatik.

Egyenként 3 lépésre jobbra (balra) előre!
Lépést! (Ügetést) — Indúlj!

Ha az osztály a lovak vezetése mellett alakittatott s már az utolsó lovas is a lovardában van, ez vezénylendő:

Fordulat balra!

Állj!

Lóra!

A jobb (bal) kézre Lépést (Ügetést) —
Indúlj!

A lovardai gyakorlat után ez vezénylendő:

Lovardából! és helyből meg:

Lépést (Ügetést) — Indúlj!

Az egyenkénti lovaglás két módon gyakoroltatik. Az első mód szerint valamennyi lovas ugyanazon kézen marad.

Ezen vezényszóra:

Egyenként lovagolni a jobb (bal) kézen!
és helyből meg:

Lépést (Ügetést) — Indúlj!

A második mód szerint a lovasok mindkét kézen lovagolnak. Ezen vezényszóra:

Egyenként lovagolni! és helyből meg:

Lépést! (Ügetést) — Indúlj!

Az osztály ezen vezényszóra:

N. csendőr Lépést! (Ügetést rövid vágát!)

29. Lovaglás lépésben.

Lépést — Indúlj!

Állj!

Hátra — lépj!

Állj! (vagy lépést, vagy Ügetést).

30. Egyszerü fordulatok.

Fél lovarda!

Középből!

Fordulat jobbra!

A bal kézre!

Fordulat balra!

A jobb kézre!

Váltani!

Nagy kör!

Egyenest!

Kis kör!

Átváltás!

Balra átváltás!

31. Fordulat a ló közepe körül.

Jobbra át!

Balra át!

Hátra arcz!

Balra hátra arcz!

32. Fordulat a ló hátulja körül.

Röviden hátra arcz!

Röviden balra hátra arcz!

33. Oldaljárások.

Vállat be!

Egyenest!

Féloldalzás — középből!

Farat be!

Egyenest!

Állj!

Oldalzás jobbra vagy balra. — Indúlj!

Állj!

34. Lovaglás ügetésben.

Ügetést! és helyből még:

Indúlj!

Ütemet sebesíteni!

Ügetést!

Könnyü ügetést!

Tanügetést!

35. Lovaglás rövid vágtában.

Rövid vágtát! és helyből még:

Indúlj!

Ütemet sebesíteni!

Rövid vágtát!

36. Fegyverfogások.

Kardot — ránts!

Kardot — rejts!

Imá-hoz!

Imá-tól!

Eskühez.

Kalapot (sapkát) — fel!

37. Kardforgatások.

Kardot — ránts!

Támadáshoz!

Kardforgatás — Egy!

Három!

Támadáshoz! vagy

Viszakozz!

38. Vágás és szurás.

Vágni és szurni!

Viszakozz!

Értelemzavaró sajtóhibák.

15. oldal. B) Szakaszgyakorlatok:

1-től 4 és 7 pont helyes.

5. Alakzatváltozások.

6. Fegyver fogások és fogások a kézzel disztüz.

26. oldal. 1. bekezdés:

(Össztüzlől
kegyestüzlre
Eözvetve át-
menni.

helyett:

E) Össztüzlől
egyestüzlre
közvetve át-
menni.

TARTALOM.

Sorgyakorlat	5
Szakaszgyakorlat	15
Szuronyvivás	27
Kardvivás	28
Század gyakorlat	32
Lovassági vezényszavak	40
Értelemzavaró sajtóhibák	57

